

$$KU = (K+V)^R$$

Leerlingen met kenmerken van begaafdheid

Een pleidooi voor maatwerk

Dr. Eleonoor van Gerven

Het slechte nieuws maar eerst

$$KU = (K + V)^R$$

- Er is niet zo iets als DE begaafde leerling
- Er zijn wel leerlingen met kenmerken van begafdheid
- Al die leerlingen zijn uniek: het gaat dus om een heterogene groep
- Voor een heterogene groep passen geen homogene maatregelen

En dan nu het goede nieuws

$$KU = (K + V)^R$$

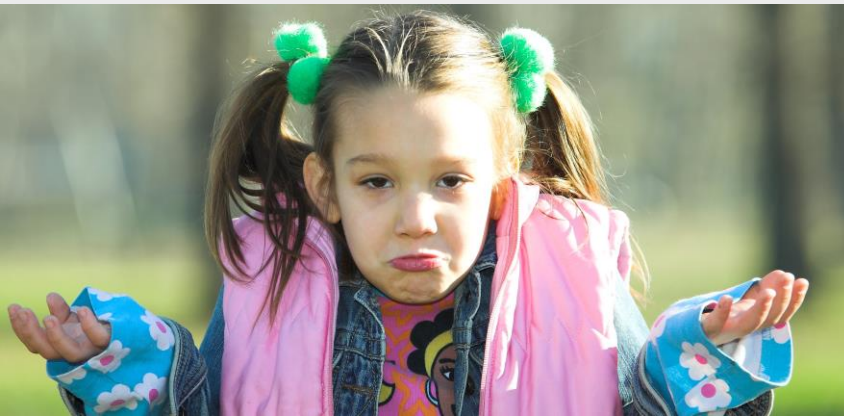
- Niet álle leerlingen met kenmerken van begaafdheid zijn zorgenkinderen
- Met de meeste begaafde kinderen gaat het goed
- Je vindt hen onder alle lagen van de bevolking, in alle culturen, in alle wijken en ze spreken alle talen

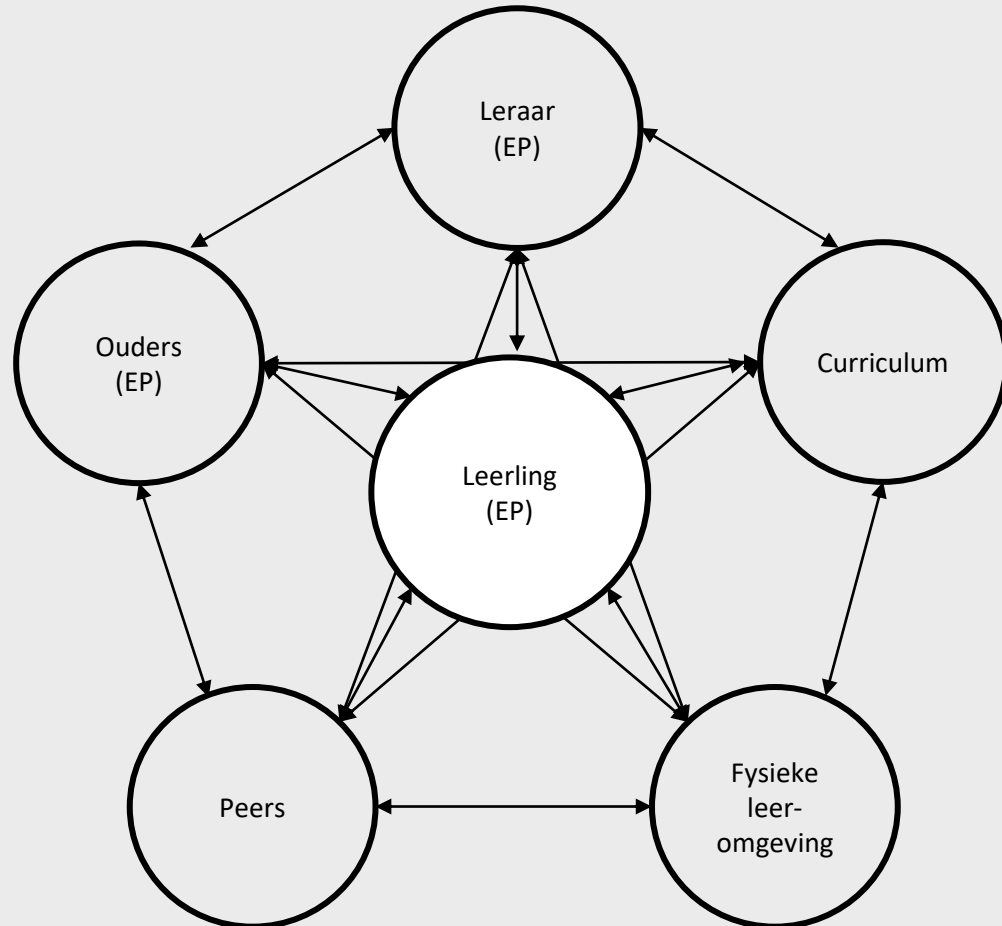
Maar...

$$KU = (K+V)^R$$

- Er zijn beslist ook uitzonderingen
- Daardoor kan onbewust een specifiek beeld gegeneraliseerd worden naar een totale groep
- Voor sommige begaafde kinderen bestaat er een mismatch tussen specifieke kindkenmerken, behoeften die daaruit voortkomen en de respons van de omgeving op die behoeften

De ecologie van de leerling

- Kansen en risico's

Wat je ziet is gedrag

$$KU = (K + V)^R$$

- Gedrag is een boodschap en wordt systemisch ontlokt
- Als je wilt dat het kind zich anders gaat gedragen, moet je zelf iets anders doen
- Succesvolle veranderingen zijn systemisch van aard

Het Systemisch Support Programma (SSP)

(Van Gerven, 2024)

KU=(K+V)^R

- Uitgangspunten
 - Systemische aanpak
 - Handelingsgericht werken
 - Oplossingsgericht werken
 - Neemt afstand van denken in termen van sterkten en zwakten
- 2 fasen
 - Systemische Exploratie (SE)
 - Systemische Interventie (SI)

Wat doet het SSP

(Crepeau-Hobson & Bianco ,2013; Cauffmann & Van Dijk, 2009; Pameijer & Van Beukering , 2007; Pereles, Omdal & Baldwin, 2009; Van Gerven & Drent, 2004; Van Gerven, 2015, ;2019; Van Meersbergen & de Vries, 2017, Van Gerven 2024)

$$KU = (K + V)^R$$

- Begaafdheid hoeft niet formeel geïdentificeerd te zijn
- Overstijgt curriculaire behoeften en is ook gericht op gedrag
- Is niet beperkt tot speciale educatieve behoeften
- Gericht op een positieve verandering in de bestaande situatie
- Het laat je reflecteren op theorie en praktijk: professioneel stilstaan

Wat doet het SSP

(Crepeau-Hobson & Bianco ,2013; Cauffmann & Van Dijk, 2009; Pameijer & Van Beukering , 2007; Pereles, Omdal & Baldwin, 2009; van Gerven & Drent, 2004; van Gerven, 2015, ;2019; van Meersbergen & de Vries, 2017, Van Gerven, 2024)

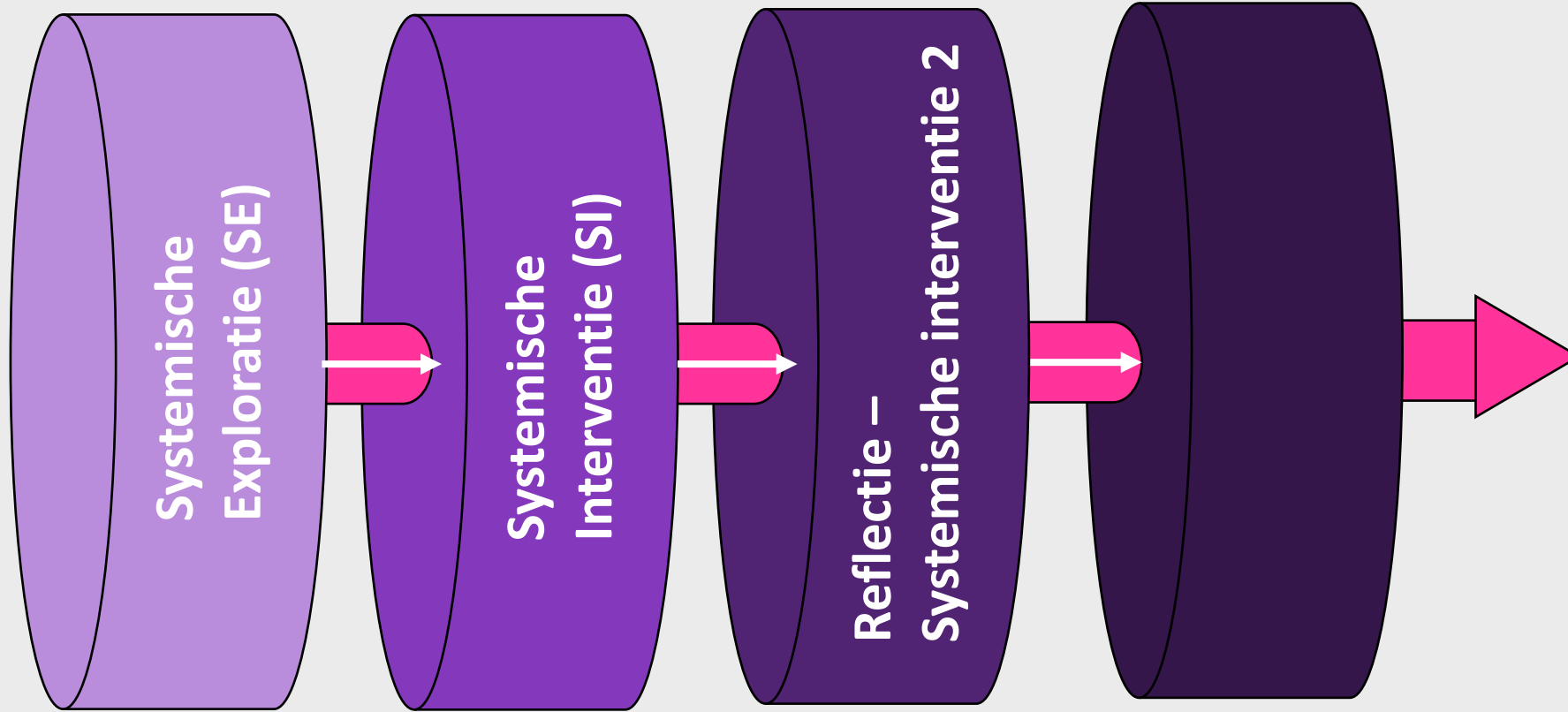
$$KU = (K + V)^R$$

- Is een systematische verkenning van kindkenmerken en de invloed van de omgeving op die kenmerken
 - Vraagt om intensieve samenwerking met educatieve partners
 - Is gebaseerd op eigenaarschap van alle betrokkenen
 - Is gericht op oplossingen met een groeiperspectief voor alle betrokkenen
- Veronderstelt dat de veranderingsbehoefte duidelijk wordt vastgesteld
- Is een doorgaande serie van relatief kleine begeleidingsplannen die ontwikkeld worden voor individuele begeleidingstrajecten

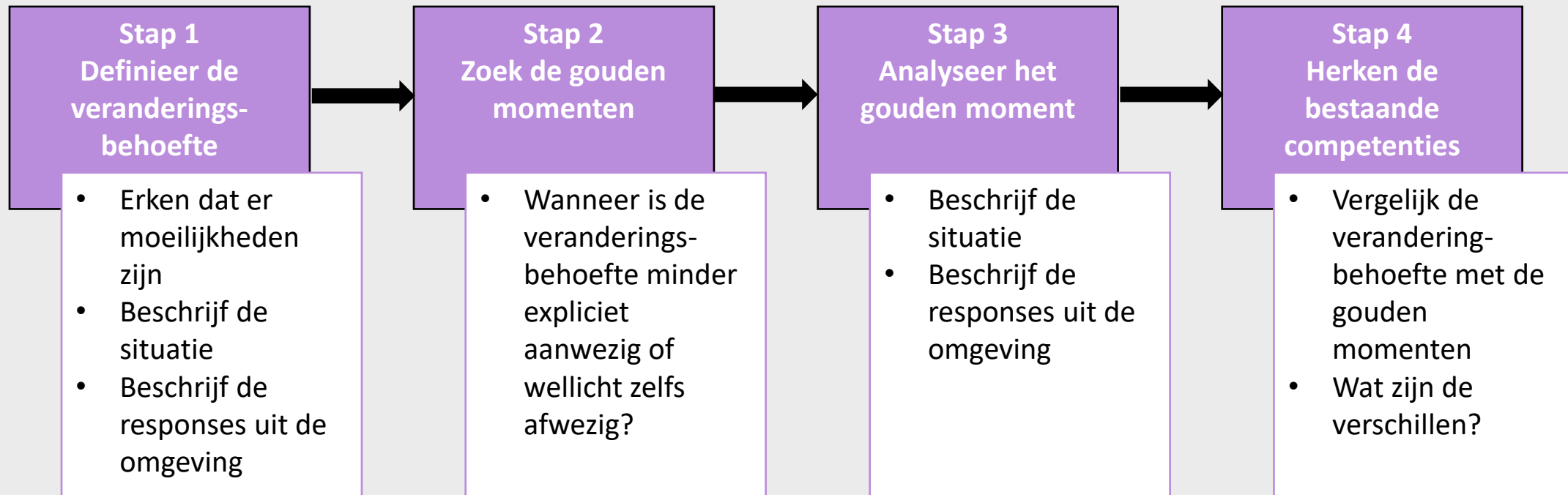
Het Systemisch Support Programma

(Van Gerven & Weterings, 2014, Van Gerven, 2024)

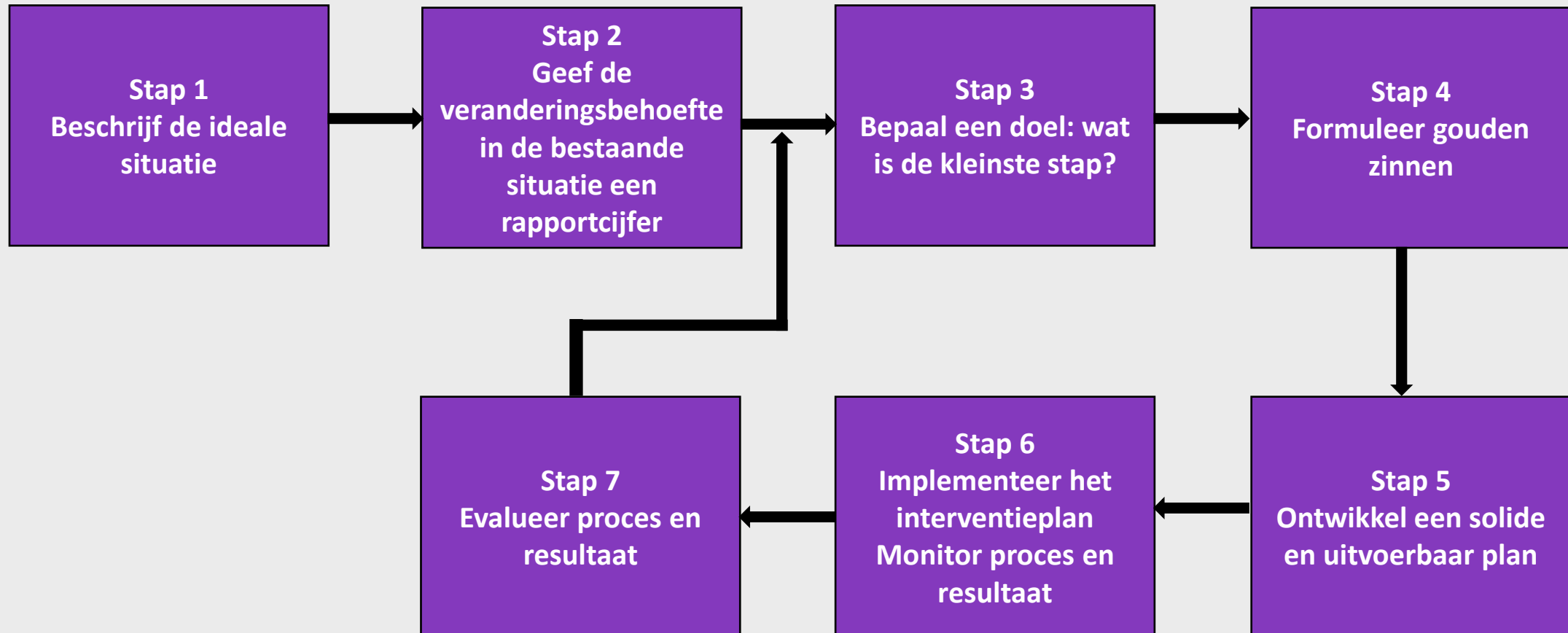
Stroomschema Systemisch Exploreren

(Van Gerven, 2024)

Stoomschema Systemisch Intervenieren

(Van Gerven, 2024)

Monitoren proces

$$KU = (K + V)^R$$

- Vereist net zo consequent volhouden als de interventie
- Gebrek aan systematisch volhouden beperkt kansen op succes
- Monitoren geeft inzicht in oorzaken en beperkingen van succes
- Monitoren dwingt op gezonde wijze tot volhouden

Multiple case study

- 10 jaar
- 78 leraren
- 78 cases

Table 1

The Educational Context of the Participating Teachers

Pull-out program*	Regular classroom	Fulltime special class for gifted learners	Educational needs coordinator*
23	23	8	24

Note. N=78. *Either at school level or at district level.

Instructie op gebruik SSP

- 4 instructiesessies theorie verspreid over 2 lesdagen in jaar 2
 - 5 individuele coachingsessies gebaseerd op praktijkopdracht casestudie in jaar 2
 - Verzameling edutalks
 - Per fase van het SSP (samenvatting theorie lesdagen 1 & 2 in jaar 2).
 - Vrij te gebruiken voor studenten indien zij daaraan behoefte hebben
-

Data-analyse

Evaluation Flowchart

Evaluation element

Study details

Method

Multiple-case study.

Study populations

Leraren die tussen 2013-2023 deelnamen aan de opleiding Specialist Dubbel Bijzondere leerlingen.

Sample

78 leraren.

Data sources

PechaKucha's opgenomen als video's.

Multiple case analysis

-Open coding

Elke video is getranscribeerd sleutelwoorden werden toegekend.

-Axial coding

Relaties tussen sleutelwoorden werden vastgesteld

-Selective coding

Kernvariabele per data cluster werd vastgesteld.

Program review

Concluderen of leraren het SSP zien als een aanpak om hun kansen op succesvolle interventies te vergroten om tegemoet te komen aan de behoeften van dubbel bijzondere leerlingen.

Verdeling casuïstiek

Distribution 2E Learners

	ASD	ADHD	Dyslexia	Dyscalculia	ES (NOD)	Total
Diagnosis 2E based on psychological evaluation	20	8	3	1		32
Considered 2E but still in a prediagnostic stage	4	6	10	9	17	46
Total	24	14	13	10	17	78

Note. N=78.

Resultaten Exploratiefase

- 4 grote veranderingsbehoeften werden in alle cases genoemd
 - Emotieregulatie van de leerlingen
 - Psycho-educatie voor de leerlingen
 - Remediëring probleem/stoornis
 - Aanpak executieve vaardigheden
 - Opvallend
 - Groeiend bewust zijn bij educatieve partners
 - Van invloed ecologie op de veranderingsbehoefte
 - Dat talent van de leerling in eerdere interventies steeds buiten beschouwing was gelaten
-

Herkennen gouden momenten

$$KU = (K+V)^R$$

- Moeilijk om gouden momenten te herkennen
 - Gouden momenten kwamen voor op momenten dat talent van de leerling een positieve rol speelde
 - SE is een al een op zichzelf staande interventie
-

Iedereen is al competent

$$KU = (K+V)^R$$

- Tijdens gouden momenten is er sprake van goede afstemming
 - Dan tonen alle partijen zich competent
 - De vaardigheden zijn er dus al maar worden alleen nog niet altijd handig ingezet
-

In de verschillen liggen de interventies

$$KU = (K + V)^R$$

- Betrokkenen ontwikkelen inzicht in perspectieven op oplossingen
 - Ze zien kansen voor hun eigen bijdrage aan interventies
 - Er ontstaat grond voor een 'joint venture'
-

Ontwikkelde interventies

- Niet één interventie was identiek aan een van de andere interventies
 - Overeenkomsten in reflecties van leraren op interventies
 - Geneigd om terug te vallen op aanpak probleem/stoornis
 - StiCoR gericht op probleem/stoornis
 - Dispensatie kwam nergens voor in eerste designs
 - Moeite om de veranderingsbehoeften te herdefiniëren en talent in te sluiten
 - Game changer: waar is begaafdheid in je onderzoek/design gebleven?
-

Monitoren proces

$$KU = (K+V)^R$$

- Werd voorheen nauwelijks door de leraren gedaan
 - Gebrek aan systematisch volhouden eerdere interventies droeg bij aan beperkingen van successen in het verleden
 - Monitoren gaf inzicht in oorzaken voor succes en beperkingen van succes
 - Monitoren dwong tot volhouden
-

Rapportage over resultaten

- In alle cases werd voortuitgang geboekt op vastgestelde doelen
 - Vooruitgang niet altijd zo groot als gehoopt
 - Educatieve partners wilden wel volhouden en doorgaan
 - In alle cases verbeterde de pedagogische relatie leraar-leerling
 - Ouders gaven veel complimenten aan leraren,
 - hun kind voor het eerst als werkelijk 'gezien'
 - interventies voor het eerst als werkelijk betekenisvol
-

Reflecties op kansen voor succes

- Leraren voelden zich competenter om interventies te ontwikkelen
 - Competentiegevoel was groter in fase van interveniëren dan in fase exploreren
 - Exploratiefase was de grootste uitdaging
 - Ongebruikelijk zoveel tijd in exploratie te investeren
 - In verleden snel geneigd om meteen tot handelen over te gaan
 - Daardoor lag de focus snel op probleem/stoornis van de leerling
 - Nu werden alle beïnvloedende factoren onder de loep genomen
 - Tijdsinvestering grootste nadeel
 - Invloed eigen leerproces als tijdrovende factor werd buitenbeschouwing gelaten
 - SSP geschikt aanpak voor begeleiding van alle leerlingen
-

Reflectie op eigen leren

- Moeilijk
 - Tempo theorie op proces van SSP is als hoog ervaren
 - De praktijkslag tussen theorie over onderzoek doen en onderzoek uitvoeren was moeilijk
 - Vond het moeilijk om de tijd voor de exploratie te nemen, wilde liever meteen doorsteken naar handelen
 - Confronterend
 - Ik had de coachingsessies nodig maar ik haatte ze!
 - Moest leren om te gaan met feedforward, dat was een lastige ervaring
 - Persoonlijke competenties
 - De relatie tussen theorie maakte het wat, hoe en waarom van het maatwerkproces helder
 - Het proces leerde me dat ik al competent was, maar die competenties nog niet handig inzetten
 - Ik heb geleerd om vanuit kansen te denken, kansen te vinden en te gebruiken waardoor ik nu maatwerk voor mijn leerlingen kan ontwikkelen
-